

Holle werkwoorden

Als de tweede radicaal een و of een ي is, verschijnt er in bepaalde persoonsvormen geen و of ي maar een klinker. De و en ي worden daarom *zwakke radicalen* genoemd

ك و ن + فَعَلَ < كَانَ

In de stammen II, III, V, VI en IX zijn de و en de ي sterk: ze verschijnen volgens verwachting als medeklinker.

II

فَعَّلَ

غَيَّرَ

veranderen

يُفَعِّلُ

يُغَيِّرُ

III

فَاعَلَ

عَاوَنَ

helpen

يُفَاعِلُ

يُعَاوِنُ

V

تَفَعَّلَ

تَغَيَّرَ

veranderen

يَتَفَعَّلُ

يَتَغَيَّرُ

VI

تَفَاعَلَ

تَعَاوَنَ

elkaar helpen

يَتَفَاعَلُ

يَتَعَاوَنُ

In de stammen I, IV, VII, VIII en X zijn de و en ي zwak en verschijnt er een klinker.

Twee vragen:

1. Is die klinker kort of lang?
2. Welke klinker verschijnt er?

1. Is die klinker kort of lang?

De klinker is lang als de laatste radicaal een klinker heeft.

IV	VII	VIII	X
أَفْعَلْ	إِنْفَعَلْ	إِفْتَعَلْ	إِسْتَفْعَلْ
ق و م	ه و ر	خ ي ر	ط و ع
أَقَامَ	إِنْهَارَ	إِخْتَارَ	إِسْتَطَاعَ

1. Is die klinker kort of lang?

De klinker is kort als de laatste radicaal een sukūn heeft.

IV	VII	VIII	X
أَفْعَلْتُ	انْفَعَلْتُ	اِفْتَعَلْتُ	اِسْتَفَعَلْتُ
ق و م	ه و ر	خ ي ر	ط و ع
أَقَمْتُ	اِنْهَرْتُ	اِخْتَرْتُ	اِسْتَطَعْتُ

2. Welke klinker verschijnt er?

Kijk bij de afgeleide stammen naar het morfeemtype.

De klinker die verschijnt is:

- de klinker vóór de tweede radicaal;
- als die er niet is: de klinker óp de tweede radicaal.

In het perfectum staan alléén klinkers a.

IV	VII	VIII	X
أَفْعَلَا	إِنْفَعَلَا	إِفْتَعَلَا	إِسْتَفْعَلَا
ق و م	ه و ر	خ ي ر	ط و ع
أَقَامَا	إِنْهَارَا	إِخْتَارَا	إِسْتَطَاعَا

2. Welke klinker verschijnt er?

Kijk bij de afgeleide stammen naar het morfeemtype.

De klinker die verschijnt is:

- de klinker vóór de tweede radicaal;
- als die er niet is: de klinker óp de tweede radicaal.

Als de derde radicaal een sukūn heeft is de a kort.

IV
أَفْعَلْتُ

أَقَمْتُ

VII
إِنْفَعَلْتُ

إِنهَرْتُ

VIII
إِفْتَعَلْتُ

إِخْتَرْتُ

X
إِسْتَفَعَلْتُ

إِسْتَطَعْتُ

2. Welke klinker verschijnt er?

De klinker die in de afgeleide stammen verschijnt is:

- de klinker vóór de tweede radicaal;
- als die er niet is: de klinker óp de tweede radicaal.

In het imperfectum staat a of i.

IV	VII	VIII	X
يُفْعِلُ	يَنْفَعِلُ	يَفْتَعِلُ	يَسْتَفْعِلُ
ق و م	ه و ر	خ ي ر	ط و ع
يُقِيمُ	يَنْهَارُ	يَخْتَارُ	يَسْتَطِيعُ

2. Welke klinker verschijnt er?

De klinker die in afgeleide stammen verschijnt is:

- de klinker vóór de tweede radicaal;
- als die er niet is: de klinker óp de tweede radicaal.

Persoonsvormen met een sukūn op de derde radicaal, bijvoorbeeld in de apocopaat, krijgen een korte klinker.

IV
يُفْعِلُ
يُقِمُّ

VII
يَنْفَعِلُ
يَنْهَرُّ

VIII
يَفْتَعِلُ
يَخْتَرُّ

X
يَسْتَفْعِلُ
يَسْتَطْعُ

Ook in stam I geldt:

- Als de laatste radicaal een klinker heeft verschijnt een lange klinker in plaats van de zwakke tweede radicaal;
- als de laatste radicaal een sukūn heeft verschijnt een korte klinker in plaats van de zwakke tweede radicaal,

لَنْ تَكُونَ رِحْلَةً طَوِيلَةً. *Het zal geen lange reis zijn.*

لَمْ تَكُنْ رِحْلَةً طَوِيلَةً. *Het was geen lange reis.*

Welke klinker verschijnt er in stam I?

De klinker die in stam I verschijnt hangt af van de combinatie van morfeemtype en zwakke radicaal.

Er zijn drie typen werkwoorden van stam I met zwakke middenradicaal.

Daarvan is de lange klinker van het perfectum altijd a.

De korte klinker van het perfectum is u of i, afhankelijk van het type werkwoord.

Welke klinker verschijnt er in stam I?

1. Het type يَفْعُلُ \ فَعَلَّ met و als tweede radicaal: قَالَ \ يَقُولُ

De klinker van het imperfectum is altijd u.

يَقُولُ *Hij zegt.*

لَمْ يَقُلْ *Hij heeft niet gezegd.*

De korte klinker van het perfectum is u.

قُلْتُ *Ik heb gezegd.*

De lange klinker van het perfectum is a.

قَالَ *Hij heeft gezegd.*

Welke klinker verschijnt er in stam I?

2. Het type *يَفْعَلُ* \ *فَعَلَ* met *ي* als tweede radicaal: *يَبِيعُ* \ *بَاعَ*

De klinker van het imperfectum is altijd i.

يَبِيعُ *Hij verkoopt.*

لَمْ يَبِعْ *Hij heeft niet verkocht.*

De korte klinker van het perfectum is i.

بَعْتُ *Ik heb verkocht.*

De lange klinker van het perfectum is a.

بَاعَ *Hij heeft verkocht.*

Welke klinker verschijnt er in stam I?

3. Het type يَفْعَلُ \ فَعِلَ met و of ي als tweede radicaal: يَنَامُ \ نَامَ

De klinker van het imperfectum is altijd a.

يَنَامُ *Hij slaapt.*

لَمْ يَنَمْ *Hij heeft niet geslapen.*

De korte klinker van het perfectum is i.

نِمْتُ *Ik heb geslapen.*

De lange klinker van het perfectum is a.

نَامَ *Hij heeft geslapen.*

Einde